

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi raz na miesiąc.

Redaguje

Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja

Lwów, ulica Stryjska 1. 4.

Prenumerata

roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia

70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

Treść. Walne Zgromadzenie Delegatów Związkowych kas oszczędności. — Posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich Kas oszczędności. — W sprawie lustracji regulatywowych kas oszczędności. — Postanowienia o przechowywaniu książeczek osób pod opieką zostających. — Notatki: — W sprawie wymieniania nazwiska zobowiązanego w edyktach licytacyjnych. — Klauzule na skryptach dłużnych potwierdzające wykonanieżądanego wpisu. — Ukryte oszczędności. — Nowa Kasa oszczędności. — Ustawa podatkowa. — Prawne stanowisko ajenta ubezpieczeniowego. — Przypomnienia płatności kuponów. — Wykaz ruchu wkładów. — Ogłoszenia.

Walne Zgromadzenie

Delegatów Związkowych kas oszczędności.

W niedzielę dnia 29 marca br. odbyło się w sali obrad galicyjskiej kasy oszczędności Walne Zgromadzenie Delegatów związkowych kas oszczędności.

Na Zgromadzenie to desygnowały swych delegatów następujące kasy:

Bochnia miejska	(p. Józef Nowakowski).
Bochnia powiat.	(p. Adolar Ossoliński).
Bohorodzany pow.	(p. Dr. Michał Ferensiewicz).
Brody powiat.	(p. Feliks West).
Brzesko powiat.	(p. Dr. Kazimierz Baltaziński).
Brzeżany „	(p. Franciszek Bogucki).
Buczacz „	(p. Mieczysław Burzyński).
Dobromil „	(p. Dr. Izydor Tygerman).
Drohobycz miejska	(p. Leon Schutzmann).
Jarosław miejska	(p. Mieczysław Malinowski).
Jaśło miejska	(p. Dr. Władysław Chwalibóg).
Kałuż powiatowa	(p. Emil Michałowski).
Kołomyja miejska	(p. Karol Balicki).
Kraków miejska	(p. Tadeusz Onyszkiewicz).
Kraków powiatowa	(p. Józef Strzyżowski).
Krosno miejska	(p. Dr. Jan Jugendfein).
Lwów galicyjska	(p. Dr. Ferdynand Kwiatkowski i Dr. Edward Stroynowski).
Lwów miejska	(p. Dr. Feliks Merunowicz).
Mielec powiatowa	(p. Karol Madejski).
Myślenice powiatowa	(p. Andrzej Średniawski).
Nowy Sącz miejska	(p. Wiktor Oleksy).
Przemyśl miejska	(p. Dr. Stanisław Angermann).
Rudki powiatowa	(p. Karol Surówka).
Rzeszów miejska	(p. Dr. Stanisław Jabłoński).
Sambor miejska	(p. Dr. Wilhelm Krzysztóń).
Sądowa Wisznia m.	(p. Jan Mars).
Sanok miejska	(p. Dr. Wojciech Ślącza).
Śniatyn powiatowa	(p. Jan Zerygiewicz).
Sokal miejska	(p. Dr. Władysław Wejda).
Stanisławów miejska	(p. Julian Biliński).
Stryj miejska	(p. Dr. Józef Bylina).
Strzyżów miejska	(p. Dr. Władysław Hołubowicz).
Tarnopol miejska	(p. Dr. Kazimierz Promiński).
Tarnów miejska	(p. Józef Kusz).

Tłumacz miejska (p. Feliks Kłodnicki).
Wadowice powiat. (p. Michał Gołamb).
Wieliczka powiat. (p. Franciszek Aywas).

Prezes Związku Dr. Ferdynand Kwiatkowski skonstatował, że w zgromadzeniu biorą udział delegaci więcej niż połowy kas oszczędności do Związku należących, w obec czego po myśli artykułu XVIII statutu Związku Walne Zgromadzenie jest kompetentne do powzięcia ważnych uchwał. Następnie powitał Prezes w serdecznych słowach zaproszonego na Walne Zgromadzenie c. k. Radcę Namiestnictwa p. Leopolda Popiela, szefa departamentu dla kas oszczędności poczem zwrócił się z powitaniem do delegatów najmłodszych kas oszczędności, założonych w Galicyi i tych, które w ostatnim okresie do Związku przystąpiły, oraz do delegatów tych wszystkich kas, które na Zgromadzeniu są reprezentowane. Zaznacza Dr. Kwiatkowski, że liczba kas związkowych powiększyła się o 8 kas, przystąpiły bowiem do Związku w ostatnich dwu latach miejskie kasy oszczędności: Lwów, Sądowa Wisznia, Stanisławów, Strzyżów, i Tarnów oraz powiatowe: Brody, Chrzanów, i Drohobycz, tak że obecnie na 57 kas oszczędności w Galicyi istniejących skupionych jest w Związku 50 kas; — po za Związkiem zaś stoją „Szczańcyca“ w Przemyślu, miejskie kasy oszczędności Biała i Żywiec, oraz powiatowe Dolina, Gorlice Kolbuszowa i Stary Sambor.

Kasy związkowe reprezentują kapitał wkładowy wedle zamknięć za rok 1912 w kwocie przeszło K. 293.500.000, — kasy niezwiązkowe K. 30.200.000. — W tem przystąpieniu w ciągu niespełna dwóch lat aż ośmiu kas oszczędności, między którymi znajdują się nie tylko świeżo założone, ale kasy bardzo poważne i pod względem wieku i pod względem zasobów upatrywać należy znaczną siłę atrakcyjną Związku, która widocznie działa poważnie i nęcąco. Zaznacza dalej Prezes, że niemal dwa lata upływają od ostatniego Walnego Zgromadzenia. — Wydział nie zwoływał Walnego Zgromadzenia dlatego, iż uważał, że w chwilach tak silnego zdenerwowania, jakie miało miejsce w ciągu ostatnich dwóch lat, masowe zebrania reprezentantów tych instytucyj kredytowych, które administrują groszem najbied-

niejszych ale i najliczniejszych warstw społeczeństwa, mogłyby być rozmaicie komentowane i zamiast do uspokojenia mogłyby się przyczynić do większego zaniepokojenia publiczności. Dalej na szczęście nie uważał Wydział, aby w ciągu całego bardzo ostrego przesilenia zdarzyło się coś w życiu kas oszczędności, coby wymagało podniesienia zbiorowego głosu i gremialnego dzwonięcia na alarm. Gdyby nas spotkał zarzut z tego powodu, musieliśmybyśmy oświadczyć, że działając w ten sposób, działaliśmy w pełnym poczuciu odpowiedzialności. Intenzywniej natomiast pracował Wydział Związku, odbył bowiem w tym czasie siedm posiedzeń, na których i sytuacja kas i sposoby przyjscia im z pomocą były gruntownie omawiane.

Te dwa lata, które mamy za sobą, to były dwa lata ciężkiego przesilenia ekonomicznego w kraju i po za krajem. — Dwa lata, jakie każdy z nas pracował w tych warunkach, to dość długi czas aby się z nimi oswoić i dziś kiedy patrzymy wstecz możemy patrzeć z większym spokojem i obiektywnie ocenić przyczyny, które się na te przejścia złożyły.

Kiedy ostatni raz — zaznacza Dr. Kwiatkowski — miałem zaszczyt przemawiać, zagajając poprzednie Walne Zgromadzenie, nadmieniałem, że bilans handlowy monarchii wykazuje deficyt, że deficyt ten dochodził do poważnej a w roku 1911 doszedł do wprost olbrzymiej wysokości. Rzecz znamienna, że bilans płatniczy był korzystniejszy i dowodem to zadłużenia ówczesnego, może nawet bardzo silnego — monarchii wobec zagranicy. W takiej to chwili, na długo jeszcze przed obawą orężnej rozprawy, padło z zagranicy hasło wojny ekonomicznej. Dało ono niezawodnie w lutym roku 1912 — asumpt D-rowi Prangerowi do wygłoszenia pamiętnej dla nas i dla wszystkich instytucji enuncyacji, która może pod względem rzeczowym była uzasadniona, lecz pod względem formy była niefortunna. Odtąd datuje się restrykcyja kredytu i ogólne zdenerwowanie. Z jesienią 1912 roku, przybywa jeszcze groza poważnego orężnego zatargu. Do tego wszystkiego specjalnie w Galicyi dołączyła się niepamiętna klęska elementarna. To były powody które wszędzie a szczególnie w Galicyi dotkliwie odbić się musiały.

Obawa wojny podzielała deprymująco i niepokojąco na kraj, jako na teren przyszej walki. Przygotowania wojenne były u nas najintenzywniej prowadzone. Na szerokie masy naszej klienteli musiało to oddziaływać, to też byliśmy świadkami masowego wycofywania wkładek. — Po za tem do wycofania tych wkładek niemało przyczyniła się cała sieć filij obcych, pozakrajowych banków. W ciągu dyskusji sejmowej na temat zatwierdzenia gwarancji powiatów za niektóre założyć się mające kasy. padła trafna uwaga, że obce instytucje finansowe i ich ekspozytury są plagą dla Galicyi. W ciągu ostatnich przejść mieliśmy sposobność poznać w jakim duchu instytucje te są prowadzone. W chwili, gdy była obfitość gotówki, instytucje te wprost narzucały się z kredytem, z chwilą zaniepokojenia i ciasnoty pieniądza z całą bezwzględnością przystąpiły do realizacji kredytow., do niemożliwego wprost podwyższania stopy procentowej i do odciągania kapitałów z kas oszczędności. Ta działalność obcych banków spowodowała Wydział Związku do wniesienia memoriału do ck. Rządu w którym prosiliśmy o położenie tamy dalszemu zakładaniu filij i ekspozytur obcych banków, domagaliśmy się, aby co do sposobu lokacji podlegały te instytucje tym samym ograniczeniom co i kasy oszczędności, żądaliśmy aby dla lokacji interesów wkładkowych tworzone od-

ębne rezerwy itd. itd. Ze strony ck. Rządu niestety dotąd nie mamy odpowiedzi.

Z prawdziwą radością i dumą podnieść należy, że kasy oszczędności całe to przesilenie przetrwały nie tylko bez najmniejszego szwanku ale wprost zwycięsko. Nie można powiedzieć, że przeszły je bez śladu, — lecz do jakiegoś przesilenia w ostrzejszej formie w żadnej z kas nie przyszło; skutki objawiły się tylko w pewnym spadku kapitału wkładkowego.

W tym stanie rzeczy Wydział Związku uważał za swój obowiązek starać się o to, aby na wszelką ewentualność sprawność wypłat kas oszczędności była zabezpieczona. Nie bez naszego udziału, nie bez memoriałów do Rządu i do władz autonomicznych, za przyczynieniem się Marszałka kraju i za energicznym poparciem Namiestnictwa udało się uzyskać nadzwyczajny kredyt w Banku austro-węgierskim w wysokości 50 milionów koron. Co prawda kredyt został udzielony za pośrednictwem i żyrem Banku krajowego, uważaliśmy jednak, że należy z tego korzystać i nie należy upierać się przytem, aby kasy oszczędności wzajemnie sobie ręczyły, gdyż nie dałoby się to pomieścić w ramach statutu a nado jesteśmy instytucjami tego samego typu, tak że wzajemne żyro mogłoby pociągnąć, za sobą łatwo niepożądane kolizye. Dlatego też wskazaną była dla nas pomoc instytucji odmiennego typu. Rezultaty okazały, że z tego nadzwyczajnego kredytu kasy oszczędności korzystały w bardzo drobnej mierze; pokazało się, że ten nadzwyczajny kredyt po wyłączeniu galicyjskiej kasy oszczędności został przez inne kasy wyczerpany za pośrednictwem Banku krajowego zaledwie do sumy 7 milionów koron. Na ogół wzięwszy to obdłużenie się kas oszczędności przedstawia się wydatniej, w lombardzie bowiem wynosi on u ogółu galicyjskich kas oszczędności 16 milionów koron, w reeskoncie 25 milionów koron, — a więc bez porównania więcej niż sam ubytek kapitału wkładkowego, co wskazuje na to, żeśmy nie zrealizowali naszych lokacyj, żeśmy nie szli śladem obcych instytucyj, ale nawet w tych czasach szli ludności, produkcji rodzimej i sferom dotkniętym klęskami elementarnymi i przesileniem ekonomicznem z wydatną wprost pomocą.

W jesieni roku 1912 widząc ogólne zdenerwowanie poczyniliśmy kroki tak u c. k. Rządu jak i w Kole polskiem, u władz autonomicznych i kościelnych, by ze swej strony starały się wpłynąć na wzburzone flukta zdenerwowania. — Ogłoszone przez te władze enuncyacje w bardzo znacznej mierze przyczyniły się do uspokojenia ludności.

W tych ciężkich czasach znajdowaliśmy zawsze szczerze i życzliwe poparcie szefa departamentu dla kas oszczędności p. Rady Namiestnictwa Leopolda Popiela; uważam tedy za swój obowiązek złożyć Mu serdeczne podziękowanie za dotychczasową pomoc a zarazem proszę aby i na przyszłość nie odmawiał kasom oszczędności swej opieki i poparcia.

W ostatnich dwóch latach przeprowadziliśmy 25 lustracyi i niezapowiedzianych szkotrów kas związkowych. Jak się te lustracje odbywały, jaki ich cel i jakie korzyści dla kas lustrowanych, o tem zdaje się byłoby zbyt czczeniem mówić; najlepszym dowodem znaczenia ich jest, że kasy nietylko bardzo chętnie poddają się tym lustracyom, ale i same się ich domagają.

W życiu kas oszczędności na pierwszy plan wysuwa się reskrypt ze stycznia r. 1913. odnoszący się do zestosunkowania lokacyj i pokrycia strat kursowych. Dr. Kwiatkowski zaznacza, że osobiście jest zdania, iż reskrypt ten narobił więcej hałasu niż na to zasługuje; nosi on bowiem w sobie zarodki niewykonalności a tem samem i śmierci. Zdaje się, że

nie ma urzędu w kraju i monarchii, któryby byłby w stanie wbrew swemu sumieniu i poczuciu obywatelskiemu nie zatwierdzić datków i subwencji na ogólnie pożyteczne i dobroczynne cele dlatego, że ta lub owa kasa nie ulokowała pewnej części kapitału wkładkowego w rentach państwowych. Dlatego nad tym reskryptem długo rozwodzić się nie potrzebujemy. Same władze rządowe zaczynają się cofać: ministerstwo bowiem w styczniu roku bieżącego wydało nowy reskrypt, w którym i termin do zakupu na rent i do pokrycia strat kursowych przez amortyzację przedłuża o dwa lata a co do kwestyi zestosunkowania lokacyj zezwala na indywidualizowanie — a więc pozostawia szerokie pole uznaniu i dowolności władz administracyjnych. Mimo to Związek nasz w sprawie tej biernie się nie zachował, wnieśliśmy memoryały do wszystkich ministerstw, które przy wydaniu tego reskryptu współdziałały — jednym słowem zajęliśmy w obec tego reskryptu i zamachów jego na autonomię kas stanowisko skrajnie opozycyjne.

Ubiegłe dwa lata kosztowały Galicyę miliony — faktem jest, że i obecnie horyzont polityczny nie jest wyjaśniony, faktem jest że na wszystkich polach panuje zastój. I jakże w obec tych warunków mają się kasy w najbliższej przyszłości zachować. Dewizą ich powinno być „Czuwaj“. Z daleka od wszelkich nowych interesów, zwłaszcza kredytów długoterminowych, winny kasy tak administrować, by łatwo mogły zmobilizować swoje środki płatnicze.

Nie mogę bez reakcyi — powiedział Dr. Kwiatkowski — ze strony Związku pozostawić dyskusyi, jaka się toczyła w naszym Sejmie z okazji wniosków komisyjnych w sprawie udzielenia czezwolenia na objęcie przez powiaty Limanowa, Lisko, Sanok i Skalał poręki za założyć się mające w tych miejscowościach powiatowych kas oszczędności. Powiem całkiem krótko: Pod znakiem narodowej odrębności, narodowej ekskluzywności założono dotąd w kraju jedną, jedyną tylko kasę oszczędności a nią była ruską kasą oszczędności w Przemyślu. Ilustracja to najlepsza, kto w życie galic. kas oszczędności wnosi politykę i z jakiego obozu wychodzą dążności separatystyczne.

W tych czasach niepokoju i nieustannej troski przeszło niepostrzeżenie dziesięciolecie egzystencyi Związku. Nastrój chwili nie był odświętny i nie usposobił do uroczystego, głośnego obchodu. Zapóźno dziś już do niego powracać. Krótko tylko zaznaczę: Rozbudzenie i troskliwe pielęgnowanie poczucia łączności i wspólności interesów galicyjskich kas oszczędności, pilne czuwanie i gdzie było potrzeba — męskie stawanie w obronie interesów kas oszczędności, ciągły a zawsze duchem najserdeczniejszego koleżeństwa przejęty nadzór nad prawidłowym kas funkcjonowaniem, zebranie i zestawienie norm prawnych dotyczących kas oszczędności, ułożenie wzorowych instrukcyi manipulacyjnych i uтворowanie drogi do ujednostajnienia manipulacyi kas, powołanie do życia i stworzenie warunków pomyślnego rozwoju szkolnych kas oszczędności, oto główne etapy działalności Związku w pierwszym dziesięcioleciu, działalności, dzięki której — da Bóg — kasy i w przyszłości z równą — jak dotąd życzliwością i zaufaniem do Związku odnosić się będą.

W historii Związku nazwisko Dra Staniszewskiego chlubnie jest zapisane. Przez pewien okres czasu był On Przewodniczącym naszej organizacyi. przez cały atoli czas od założenia Związku był jego duchowym przewodnikiem, był jednym z najpilniejszych członków Wydziału; nie było kwestyi, w którejby nie zabierał głosu; każdą sprawę potrafił ująć z wyższego, szerokie horyzonty ogarniają-

cego stanowiska, zdania swego nigdy nie chował pod korzec a wypowiadał je nam z taką siłą argumentacyi i w takiej formie, że przekonywał i pociągał zawsze. Dr. Staniszewski ustąpiwszy z zarządu kasy oszczędności miasta Krakowa nadesłał do Wydziału Związku pismo z pożegnaniem. Wydziałowi Związku nie pozostało nic innego, jak uledez postanowieniem statutu i ustąpienie tak zasłużonego długoletniego członka z łona Wydziału przyjąć do wiadomości. Przypuszczam, że odpowiem życzeniu i członków Wydziału i Delegatów zebranych na dzisiejszem Walnem Zgromadzeniu, jeśli imieniem tego Walnego Zgromadzenia wyrażę Drowi Walentowi Staniszewskiemu serdeczne podziękowanie za Jego pracę i za Jego zasługi około rozwoju kas oszczędności i działalności Związku. (Długotrwałe oklaski).

Przewodniczącym Walnego Zgromadzenia wybrano Dra Stanisława Jabłońskiego, (Rzeszów) zastępcą p. Dra Michała Ferensiewicza (Bohorodczany), a sekretarzem p. Tadeusza Oszyszkiewicza (Kraków).

Przed przystąpieniem do porządku dziennego zabrał głos Delegat gal. kasy oszczędności Dr. Edward Stroynowski i postawił następujący wniosek nagły:

„Zebrani na Walnem Zgromadzeniu Delegacyi Związkowych kas oszczędności w Galicyi poczuwają się do obowiązku złożenia szczerzej podziękui Ekszellenicy Marszałkowi krajowemu hr. Adamowi Gołuchowskiemu za energiczne i skuteczne wystąpienie w obec władz centralnych w czasie ciężkich przejść ostatnich dwóch lat“.

Wniosek ten jednomyślnie uchwalono, poczem delegat kasy oszczędności m. Kołomyi p. Karol Balicki zaznaczywszy, że pomoc, jaką Związek galicyjskich kas oszczędności w czasie ostatnich przesilen kasom związkowym wyjednał, była nader skuteczna, postawił wniosek aby Wydziałowi Związku i Jego Prezesowi wyrazić podziękowanie i uznanie. Dalej postawił p. Balicki wniosek, aby wyrazić także Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności podziękowanie, za udzielanie p. Szulakiewiczowi urlopu na cele Związku i prosić, aby i nadal jeszcze chciała w tym kierunku pójść Związkowi na rękę. Wniosek ten także jednomyślnie uchwalono.

Przystąpiono do porządku drziennego tj. do sprawozdania z czynności Wydziału za lata 1912 i 1913. Ponieważ sprawozdania te były wydrukowane i Kasom rozesłane, przeto referenta p. Adolara Ossolińskiego uwolniono od czytania tych sprawozdań. Ponieważ nikt nie zażądał głosu do dyskusyi nad temi sprawozdaniami, przeto wniosek referenta o przyjęcie tych sprawozdań do wiadomości jednogłownie został przyjęty.

Przystąpiono do dalszego punktu porządku dziennego tj. sprawozdania Wydziału o wniosku Delegata Powiatowej kasy oszczędności w Wadowicach aby urzędy hipoteczne podawały w wyciągach hipotecznych także obszary parcel i gruntów. Sprawę tę referował Dyrektor pow. kasy oszczędności w Krakowie p. Strzyżowski i zaznaczył, że wedle ustawy hipotecznej z 1874 r. mają księgi gruntowe wykazywać: stan posiadania tj. wyszczególnienie parcel przy oznaczeniu kultury, oraz wszelkie zmiany zachodzące przez podział i wydzielanie parcel.

Ewidencya przestrzeni i sprawdzanie pomiarów jest zadaniem organu technicznego, czyli tak zwanej ewidencyi katastralnej — poddanego władzy skarbowej ze względu na repartycję podatku związaną ściśle z posiadaniem przestrzeni.

Istnieją wprawdzie przy księgach gruntowych protokoły z uwidocznieniem obszaru parcel, ale ze względu na osobną organizacyę ewidencyjną nie przykładano zbyt wiele wagi do ścisłości już przy

zakładaniu ksiąg gruntowych a i w dalszym ciągu ze względu na brak technicznych organów przy sądach rzecz nie jest dość ścisła wykluczająca wszelką wątpliwość, co ma stanowić zasadniczą cechę ksiąg gruntowych względnie wyciągów hipotecznych.

Żądanie wniosku wymagałoby zatem zmiany ustawy hipotecznej i obciążenia urzędów ksiąg gruntowych dalszą agendą techniczną, co odbiłoby się dotkliwie jeszcze większą zwłoką niż obecnie w uzyskiwaniu wyciągów hipotecznych.

Z tych tedy powodów, gdy nadto żądane daty co do przestrzeni można łatwo wykazać arkuszem gruntowym wydanym przez ewidencję katastralną a ewentualnie najświeższe zmiany mapką przy kontrakcie — wnosi Wydział Związku na przejście nad tym wnioskiem do porządku dziennego.

W dyskusji nad tym wnioskiem zabrał głos p. Balicki (Kołomyja) i zażądał, aby Wydział Związku odniósł się do Prezydów sądów i wyraził zapatrywanie, że byłoby rzeczą pożądaną, aby we wszystkich edyktach licytacyjnych odnoszących się do nieruchomości, podawane było także nazwisko egzekuta.

Dra Kwiatkowski wyjaśnia, że to się już stało, że Wydział Związku na skutek okólnika c. k. sądu krajowego wyższego wyraził opinię, że podawanie nazwiska egzekuta jest pożądaną. Ponadto Wydział Związku poczynił kroki celem ustawodawczego uzupełnienia ustawy hipotecznej w tym kierunku, aby o każdej zmianie właściciela, przy sprzedaży nieruchomości zawiadamiane były te instytucje kredytowe, których pożyczką dana realność jest obciążona.

P. Dr. Promiński (Tarnopol) zaznacza, że żądanie zawarte we wniosku delegata kasy Wadowickiej jest nie do przeprowadzenia, gdyż wedle ustaw obowiązujących podawanie obszaru nie należy ani do sądu ani do urzędów hipotecznych. Wniosek taki mógłby przejść ale dopiero w drodze zmiany ustawy. Popiera wniosek Wydziału.

P. Dr. Jugendfein (Krosno) przypomina, że taka praktyka była, że urzędy hipoteczne poświadczają obszar gruntu, ale ministerstwo praktykę tę zniósł jako niezgodną z ustawą, bo do tego celu służy kataster.

P. Gołąb (Wadowice) zaznacza, że samo poświadczenie, iż ktoś jest właścicielem posiadłości jak nie mniej notatka co do obciążenia tejże posiadłości nie może być miarodajną w oceniu zdolności kredytowej starającego się o pożyczkę, jeżeli nie będzie wiadomy obszar gruntu i parceli. P. Gołąb pozostaje przy swoim wniosku i domaga się, aby Walne Zgromadzenie w interesie należytego wymiaru kredytu odesłało ten wniosek napowrót do Wydziału z poleceniem, by Wydział poczynił kroki jakie będą potrzebne do zmiany ustawy hipotecznej w tym kierunku, aby obszary parcel i gruntów były podawane.

P. Dr. Bylina (Stryj) z uwagi, że jest rzeczą starającego się o pożyczkę przedłożyć wszystkie daty i dokumenta, wykazujące jego siłę kredytową, popiera wniosek Wydziału. To samo stanowisko zajęł także p. Madejski (Mielec).

W głosowaniu wniosek Wydziału przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem p. Gołąb został przyjęty.

Z porządku dziennego p. dyr. Strzyżowski (Kra-ków pow.) przedstawił sprawozdanie Wydziału o wniosku delegata powiatowej kasy oszczędności w Wadowicach, a zmianę wzorowego statutu w tym kierunku, aby do udzielenia pożyczek gminom nie było wymagane zezwolenie władz autonomicznych, skoro wymagane jest zezwolenie politycznej władzy krajowej.

W tej mierze referent zaznaczył, że znany statut § 25. ust. 6. lit. b między sposobami fruktyfika-

cy wkładek oszczędności upoważnia kasy do udzielania oprocentowanych pożyczek „za uzyskanem od wypadku do wypadku zezwoleniem politycznej władzy krajowej: krajom, powiatom, gminom, jeżeli do zaciągnięcia tych pożyczek i spłacenia ich zapomocą dodatków do podatków we własnym zakresie są upoważnione lub ustawami wymagane przyzwolenie otrzymały — dalej spółkom wodnym“. Wniosek delegata z Wadowic zdążył aby w ob-cie tego wymogu zezwolenia władzy politycznej nie było wymagane zezwolenie i władzy autonomicznej. Pomijając zasadniczy moment, że zmiana w tym kierunku statutu wzorowego, kolidowałaby z atrybutami ciał autonomicznych, podnieść należy nadto następujące uwagi: Przy zaciąganiu pożyczki przez gminę niezawodnie są potrzebne dwa zezwolenia,

a) Władzy politycznej jako mającej nadzór nad kasą czy udzielenie tej pożyczki jest w granicach możliwości kasy i czy przedstawia pewność; w ogóle charakter tego zezwolenia ma na celu strzeżenie interesów kasy jako wierzycielki. Zezwolenie to polega w praktyce na tem, że komisarz rządowy ustanowiony dla kasy nie sprzeciwia się udzieleniu takiej pożyczki.

b) Zezwolenie władzy autonomicznej polega na nadzorze władz autonomicznych nad gminą t. j. pewna kontrola nad celem i możliwością wypłaty pożyczki — charakter tego zezwolenia ma zatem na celu strzeżenie interesów gminy czyli dłużniczki.

Wobec odmiennego stanowiska obu rodzajów konsensu i uzasadnionego może bardziej właśnie wymogu konsensu władzy autonomicznej niż politycznej — Wydział Związku K. O. nie może się oświadczyć za wnioskiem delegata Wadowic co do zmiany wzorowego statutu w kierunku uchylecia zezwolenia na zaciągnięcie pożyczki ze strony władz autonomicznych i wnosi o przejście nad tym wnioskiem do porządku dziennego.

P. Dyr. Gołąb wyjaśnia, że postawiony wniosek na ostatnim Walnym Zgromadzeniu został prawdopodobnie mylnie zrozumiany, gdyż miał zamiar domagać się, aby zezwolenie politycznej władzy krajowej było zbyteczne, skoro wymagane jest zezwolenie władzy autonomicznej.

P. Dr. Baltaziński w obec tego wyjaśnienia wnosi odesłanie wniosku p. Gołąb do Wydziału, dla ponownego zbadania i przedłożenia wniosku na najbliższym Walnym Zgromadzeniu. Po wyjaśnieniu referenta Wydziału, że i w tym razie Wydział nie mógłby przyjść z innym wnioskiem, gdyż nietylko statut wzorowy, ale i regulatyw w § 19. c) wymaga zezwolenie politycznej władzy krajowej, w głosowaniu wniosek Wydziału przejścia nad sprawą do porządku dziennego został przyjęty.

Nastąpiło sprawozdanie o wniosku dyr. Gołąb, aby Wydział Związku poczynił odpowiednie starania, aby Spółki oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena lokowały swe nadwyżki kasowe w pobliskich kasach oszczędności a nie jak dotąd w Centralnej Kasie dla Spółek rolniczych. Sprawę tę referował dyr. Dr. Stroynowski i zaznaczył, że wydział Związku badając sprawę wnioskiem tym poruszoną, jakkolwiek nie zaprzecza, że pod pewnymi zastrzeżeniami, tego rodzaju lokacya nadwyżek kasowych Spółek mogłaby mieć dla kas oszczędności pewne znaczenie, jednakże uważa za stosowne przypomnieć, Szanownemu Zgromadzeniu, że już przed paru laty Wydział sam z własnej inicjatywy odniósł się w tej sprawie do Krajowej Centralnej kasy dla Spółek rolniczych we Lwowie i nawet wyjednał dla kas oszczędności lokacyę części zapasów kasowych nagromadzonych przez Spółki w Kraj. Centralnej kasie dla Spółek rolniczych. I rzeczywiście Krajowa Centralna kasa lokowała

i dotąd lokuje część swych nadwyżek kasowych w kasach oszczędności.

Z relacyj atoli niektórych Kas wiemy, że warunki tej lokacyi tak co do oprocentowania jak i terminów wypowiedzenia są dla kas bardzo uciążliwe.

Przedewszystkiem zważyć należy, że zapasy kasowe Krajowej Centralnej kasy dla spółek rolniczych, większe są tylko w pewnych okresach roku, przeważnie po żniwach — i w tych okresach mogłaby ta kasa znacznie większymi lokacyami zasilać kasy oszczędności, jednakże nie na długo — zazwyczaj do wiosny, w którym to czasie zapotrzebowanie Spółek na roboty wiosenne w polu, na zakupno nasienia i inwentarza jest bardzo wzmożone i wówczas Krajowa Centralna kasa zniewolona jest wycofywać lokacje poprzednie, by niemi zasilić Spółki szukające kredytu i obowiązane w pierwszym rzędzie pokrywać swe zapotrzebowanie gotówki w tejsze kasy.

W obu tych okresach podobne stosunki zachodzą także i w naszych kasach oszczędności zwłaszcza powiatowych. W normalnych warunkach — kasy oszczędności pod jesień mają znaczny przyrost wkładek — z wiosną zaś muszą również zaspokajać wzmożone potrzeby kredytowe ludności — w tych zatem warunkach lokacje te, jako krótkoterminowe nie tylko nie przynoszą korzyści kasom oszczędności, ale nawet zniewalają je do bardzo wielkiej ostrożności w wyborze sposobu fruktyfikacyi tej lokacyi.

By same spółki oszczędności i pożyczek zbędną swą gotówkę lokowały w kasach oszczędności — na to Wydział Związku wpływu nie ma a nawet mieć nie może.

Zauważyć przedewszystkiem należy, że Sejm krajowy uchwałą swą z dnia 27. września 1907 ustanawiającą Krajową Centralną kasę dla Spółek rolniczych, ustanawiając kapitał zakładowy tej kasy w sumie 2 milionów koron postanowił w art. VI. swej uchwały, że Krajowa Centralna kasa dla spółek rolniczych z chwilą rozpoczęcia swej działalności przejmie cały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędności i pożyczek, mianowicie wszystkie aktywa i passywa, wynikające ze stosunku kredytowego tak wspomnianego funduszu pożyczkowego jak i zbiorowego rachunku bieżącego ze Spółkami patronackimi i Bankiem krajowym. Sejm stwarzając tę instytucję, zmierzał właśnie do tego, aby rozsiane po całym kraju Spółki, oparły się tylko o krajową Centralną Kasę, któraby mając ciągłą styczność i czucie z tymi Spół. i gromadząc z jednej strony ich nadwyżki, rozprowadzała te kwoty po innych Spółkach potrzebujących kredytu i ewentualnie dążyła do zakładania tych Spółek w miejscowościach, gdzie ich dotąd nie ma.

Statut krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych w § 3, zaznacza, że zadaniem jej jest popieranie działalności spółek rolniczych, zostających pod patronatem Wydziału krajowego przez udzielanie im dogodnego kredytu.

pośredniczenie pomiędzy niemi w użytkowaniu nadwyżek funduszy obrotowych i załatwianie innych interesów kredytowych i bankowych dla tychże Spółek.

Jest rzeczą jasną, że w tym stanie rzeczy, wszelkie kroki zmierzające do wywarcia wpływu czy to na Patronat dla Spółek oszczędności i pożyczek, czy też na krajową Centralną Kasę dla Spółek rolniczych nietylko, że musiałyby pozostać bez rezultatu, ale nawet mogłyby się wprost spotkać z zarzutem, że w ten sposób chcemy podkopać cel, dla którego ta Kasa krajowa założoną została.

Gdy się wreszcie zważy, że jak doświadczenia lat ostatnich dowodnie przekonują, że wciąganie do obrotu kas oszczędności obcych kapitałów, w formie krótkotrwałych lokacyj — a takimi są właśnie

lokacje spółek i Centralnej Kasy — jest dla kas oszczędności i niebezpieczne i niewłaściwe, przeto Wydział Związku, nie może wniosku Delegata Wadowickiej kasy oszczędności zalecić do przyjęcia.

Natomiast wyraża Wydział Związku zapatrywanie, że wejście w bliższy kontakt i stosunek kredytowy ze Spółkami oszczędności istniejącymi w okręgu działalności Kasy oszczędności byłby pożądanym. Rozumiemy to w tym sensie, że Kasy oszczędności zwłaszcza powiatowe, mogłyby za poprzednim porozumieniem się z Biurem Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek istniejącem przy Wydziale krajowym i na jego propozycję udzielać Spółkom pożyczek bądź to na skrypta dłużne bądź w reeskoncie weksli z żyrem Spółek i wówczas siłą faktu mogłyby się wytworzyć sytuacja, że Spółki same składałyby swe nadwyżki chwilowe w kasach oszczędności, z którymi stoją w stosunkach.

Wobec tego Wydział wnosi:

„Walne zgromadzenie przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału o wniosku Delegata Powiatowej Kasy oszczędności w Wadowicach w sprawie lokacyi nadwyżek kasowych Spółek Raiffeisenowskich i wyraża zapatrywanie że w obec braku egzekutywy i ingerencyi tak na prawa i obowiązki Spółek jak i Centralnej Kasy krajowej dla Spółek rolniczych wniosek ten jest nie do przeprowadzenia.

Nad wnioskiem Wydziału wywiązała się nader obszerna dyskusja, w której szereg mowców zaznaczył, że rzeczywiście lokacje większych kapitałów w kasach oszczędności przez inne instytucje, a więc i przez krajową centralną kasę — a następnie nagłe wycofywanie tychże kapitałów w niejednym wypadku może Kasy oszczędności narazić na kłopoty.

P. Sredniawski (Myślenice) podnosi, że wciągnięcie kapitałów, złożonych w Spółkach oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena do obrotu w kasach oszczędności, zamiast odsyłanie ich do Krajowej Centralnej kasy dla Spółek rolniczych mogłoby mieć wielkie znaczenie dla kredytu włościańskiego, zwłaszcza, w niektórych szczególnie powiatowych kasach oszczędności, które uprawiając przeważnie kredyt włościański mogłyby więcej dogodnych pożyczek udzielać. Ograniczenie do 70% kapitału wkładowego lokacyi na pożyczki hipoteczne daje się włościanstwu odczuwać i w obec tego nie należałoby rezygnować z wkładek Spółek oszczędności, których członkowie w okolicznych kasach oszczędności mogliby znaleźć dogodny i tani kredyt.

P. Gołamb występuje przeciw wnioskowi Wydziału, zwłaszcza, że Krajowa Centralna kasa nie zawsze używa kapitałów złożonych przez Spółki na dalsze zasilanie Spółek, wielką część zapasów lokuje w papierach, lub też gotówkę uzyskaną ze Spółek w jednej części kraju zakłada nowe Spółki w innej części kraju a więc tworzy nowe ogniska konkurencyi dla kas oszczędności.

P. Aywas (Wieliczka) oraz p. Burzyński (Buczacz) popierają wywody poprzednich mowców i wnosi odesłanie sprawy do Wydziału do ponownego rozpatrzenia.

W głosowaniu wniosek Wydziału się nie utrzymał, i uchwalono sprawę odesłać ponownie do Wydziału.

Z porządku dziennego miało nastąpić sprawozdanie Wydziału o wniosku Delegata kasy oszczędności miasta Kołomyi w sprawie utworzenia funduszu zaopatrzenia dla wdów i sierót po urzędnikach kas oszczędności oraz aby sieroty po urzędnikach kas oszczędności miały pierwszeństwo przy obsadzaniu posad w kasach oszczędności. Ponieważ referent tej sprawy p. Dr. Staniszewski z powodu ustąpienia z Wydziału złożył referat w tej sprawie, przeto na wniosek p. Bałickiego, który w głównych

zarysach podał szczegóły, wedle których miałyby być taki fundusz utworzony. sprawę odesłano napowrót do Wydziału do zbadania i postawienia odpowiednich wniosków na następnym Walnem Zgromadzeniu.

P. Dr. Promiński (Tarnopol) podaje pod rozwagę, aby Wydział się zastanowił czy nie dałoby się stworzyć ogólnego funduszu emerytalnego dla wszystkich urzędników Związkowych kas oszczędności i wyraża życzenie aby Wydział odniósł się do wszystkich Dyrekcyj kas związkowych o zaopiniowanie tej kwestyi.

Tak wniosek p. Balickiego jak i wniosek p. Dr. Promińskiego zostały przyjęte.

Dr. Kwiatkowski następnie oświadczył, iż stojącego na porządku dziennym sprawozdania Wydziału o wniosku Delegata kasy oszczędności miasta Stryja w sprawie opracowania wzorowego statutu emerytury z dostosowaniem go do postanowień ustawy pensyjnej Wydział obecnie nie przedstawia a to z tego powodu, że rząd przedstawił projekt noweli do ustawy pensyjnej; a ponieważ nowela ta w zasadniczych punktach zmienia postanowienia o umowach zastępczych, przeto też Wydział uważał za stosowne z opracowaniem wzorowego statutu emerytalnego wstrzymać się aż do uchwalenia noweli.

Wyjaśnienie to przyjęto do wiadomości.

P. Baltaziński (Brzesko) zwraca się do Wydziału z prośbą, aby sprawą tą się gorliwie zajął i by dał dyrektywę kasom, aby tworzyły własne fundusze emerytalne zamiast ubezpieczać urzędników w państwowym zakładzie pensyjnym.

P. Gołamb stawia wniosek, aby poczynić odpowiednie kroki, aby te kasy oszczędności, które będą miały gwarancję ze strony ręczących powiatów i gmin zwolnione były od należenia do państwowego zakładu pensyjnego.

Obie powyższe rezolucyje zostały przyjęte poczem p. Balicki przedstawił sprawozdanie Komisji kontrolującej z wnioskiem udzielenia Wydziałowi Związku absolutorium z rachunków za rok 1912 i 1913.

Dyrektor Dr. Stroynowski przedstawił wnioski Wydziału w sprawie preliminarza wydatków na rok 1914. Na pokrycie tych wydatków Walne Zgromadzenie uchwaliło rozpiścić wkładkę roczną w wysokości 2% od czystych zysków wykazanych w bilansie za rok 1913 nie mniej jednak niż 100 K. a nie więcej jak 500 K. a nadto wezwał kasy do uiszczenia wkładek, zaległych za lata poprzednie.

Przystąpiono do następnego punktu porządku dziennego t. j. do wyboru sześciu członków Wydziału w miejscu ustępujących.

Wybrani zostali: pp. Biliński Julian (Stanisławów), Balicki Karol (Kołomyja), Kusz Józef (Tarnów) Gołamb Michał (Wadowice) Dr. Kwiatkowski Ferdynand (Lwów), Ossoliński Adolar (Bochnia). Ponieważ p. Balicki Karol wyboru nieprzyjął przeto zarządzono wybór uzupełniający, przy którym w miejsce p. Balickiego wybrany został p. Strzyżowski Józef (Kraków powiat).

W obec tego w skład Wydziału Związku wchodzi pp. Dr. Angermann Stanisław, Biliński Julian, Gołamb Michał, Kusz Józef, Dr. Kwiatkowski Ferdynand, Ossoliński Adolar, Dr. Schätzel Stanisław, Dr. Stroynowski Edward i Strzyżowski Józef.

Do komisji kontrolującej wybrani zostali pp. Balicki Karol, Burzyński Mieczysław i Bogucki Franciszek.

P. Malinowski (Jarosław) stawia wniosek aby zmodyfikować art. VII. statutu co do wysokości wkładek, gdyż dzisiejsze maximum 500 K. jest zdaniem wnioskodawcy za wysokie.

P. Burzyński wyraża zapatrywania, że obecnie unormowana wkładka roczna wcale nie jest wysoka, zapatrywanie to podziela p. Gołamb, a p. Aywas

zwraca uwagę, że w obec uchwalonego preliminarza na ten rok przynajmniej wkładek redukować nie można.

Wniosek p. Malinowskiego uchwalono odesłać do Wydziału do sprawozdania na najbliższym Walnem Zgromadzeniu.

P. Dr. Promiński żali się, że Bank krajowy pod względem stopy procentowej przy reeskoncie weksli gorzej traktuje kasy oszczędności niż towarzystwa zarobkowe i gospodarcze i stawia wniosek aby Wydział poczynił w Banku krajowym odpowiednie starania, by kasom oszczędności w reeskoncie ich weksli portfelowych Bank krajowy liczył przynajmniej tę samą stopę procentową co towarzystwom zarobkowym.

Wniosek ten uchwalono.

P. Średniawski zaznacza, że w czasie przesilenia ekonomicznego kasy miały do walczenia z różnemi trudnościami; wielkiem utrudnieniem była wysoka stopa procentowa pobierana przy reeskoncie weksli za pośrednictwem Banku krajowego; kosztownym był również kredyt na podkład hipotek i dlatego stawia wniosek, aby kwoty, przeznaczone przez Bank krajowy na akcyę zapomogową, udzielane były kasom w formie wkładek na książeczki.

Następnie stawia mowca wniosek, aby Wydział poczynił kroki, by Centralna Kasa krajowa dla Spółtek oszczędności i pożyczek składała w kasach oszczędności a wreszcie aby Wydział wziął pod rozwagę, czyby niebyło wskazane powołać do życia Centralny Bank dla kas oszczędności.

P. Dr. Merunowicz imieniem kasy oszczędności miasta Lwowa stawia następujący wniosek:

Ze względów statutowych, Kasy nie mogą zaciągać pożyczek skryptyowych, to też najodpowiedniejszą formą udzielenia przyznać się mających kredytów byłaby lokacya na książeczki wkładkowe; forma ta jest również i dla Banku krajowego najkorzystniejsza a to ze względu na gwarancję gmin względnie powiatów.

Zwrot funduszy kłeskowych powinien się rozpocząć dopiero po upływie 2 $\frac{1}{2}$ lat t. j. w czasie, gdy kasy prawdopodobnie już odzyskają utracony w ostatnich czasach kapitał wkładkowy, wtedy bowiem zwrot całego funduszu w 10 kwartalnych ratach nie będzie przedstawiał dla kas żadnych trudności.

Stopę procentową przez Bank krajowy żadaną należy przyjąć, natomiast trudno się zgodzić na proponowaną przez Bank krajowy 1% - ową różnicę na korzyść kas; w normalnych warunkach przy kredytach osobistych przewiduje się zazwyczaj 1% na straty, przy kredytach kłeskowych jednak należy bez porównania więcej prelininować, jeżeli akcyja ma być faktycznie zapomogowa — inaczej bowiem Kasy oszczędności, salwując przedewszystkiem swój interes, będą z konieczności udzielały kredytów nie tym, którzy najwięcej pomocy potrzebują, lecz tym którzy przedstawic będą największą gwarancję zwrotu, zatem jednostkom dotkniętym wprawdzie przesileniem, ale ekonomicznie najsilniejszym, które także bez tej pomocy potrafiłyby przetrwać czas krytyczny. Kłeska jest powszechna i w takich rozmiarach, że fundusze przez Bank krajowy dostarczyć się mające bezwarunkowo nie wystarczą na zasilenie wszystkich przesileniem dotkniętych; znacznieszą z pewnością część uzasadnionych zgłoszeń będą zaspokajając kasy z własnych funduszy na zwykłych warunkach i w konsekwencji będą musiały podzielić swoich klientów na uprzywilejowanych i nieuprzywilejowanych, co wywołałoby niechybnie przykre dla Zarządów Kas zarzuty stronniczości. Podnieść jeszcze należy, że stopa procentowa pobierana przez kasy oszczędności nie jest

wcale wygórowana, nie przekracza bowiem obecnie $7\frac{1}{2}\%$ przy kredytach osobistych, ponadto Kasy nie pobierają od swej klienteli ani wpisowego ani wpłat na udział, co w praktyce przedstawia się zawsze dla dłużnika jako bardzo dotkliwe podrożenie kredytu. Obecnie najważniejszą kwestją dla sfer klęską dotkniętych jest w ogóle uzyskanie kredytu i to na możliwie najdogodniejszych warunkach spłaty, wysokość zaś stopy procentowej jest kwestją trzeciorzędną i śmiało można powiedzieć, że różnica 2 lub nawet 3% w obecnym położeniu nie może odgrywać żadnej roli dla sfer przesileniem dotkniętych, natomiast dla kas stanowiłaby odpowiedni ekwiwalent za straty, jakie przy tych kredytach niechybnie poniosą.

Z tych względów Kasom oszczędności powinna być pozostawiona swoboda pobierania przy kredytach klęskowych takich odsetek, jakie pobierają przy innych kredytach w odpowiednich działach. Również i forma w jakiej kasy mogłyby udzielać kredytów klęskowych nie powinna być z góry oznaczona, gdyż poszczególne Kasy stosują rozmaite formy ze względu na stosunki lokalne a wprowadzenie osobnego działu dla kredytów klęskowych spowodować by musiało pewne niedogodności i koszta administracyjne.

Żądanie Banku krajowego aby kasy w porozumieniu z innymi pośredniczącymi instytucjami uważamy za słuszne; również słuszne jest żądanie prawa lustracji, należałoby tylko ograniczyć prawo lustratora do właściwej granicy.

Reasumując powyższe wywody pozwalamy sobie przedłożyć następujące wnioski do Walnego Zgromadzenia Delegatów:

Walne Zgromadzenie Delegatów Związku Kas oszczędności poleca Wydziałowi Związku, aby pod adresem Banku krajowego odpowiedni memoriał wystosował w ogóle dołożył starań aby fundusze klęskowe dostarczone zostały Kasom oszczędności na następujących warunkach:

1) Bank krajowy rozdziela cały fundusz klęskowy przeznaczony dla kas oszczędności po wysłuchaniu opinii Wydziału Związku.

2) Formą lokacji funduszu klęskowego jest wkładka na książeczkę wkładkową.

3) Oprocentowanie funduszy przez Bank krajowy dostarczonych wynosi $\frac{3}{4}\%$ niżej każdorazowej stopy eskontowej Banku austr. węgierskiego najmniej jednak $4\frac{1}{4}\%$ z dołu w półrocznych terminach dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku płatnych.

4) Na książeczkach wkładkowych zanotowane będzie wypowiedzenie całej sumy w 10. równych ratach kwartalnych płatnych począwszy od 11. kwartału od dnia złożenia.

5) Kasy oszczędności udzielają z tego funduszu pożyczek sferom dotkniętym przesileniem w dowolnej formie i wysokości za oprocentowaniem przyjętem dla innych kredytów.

6) Kasy oszczędności wchodzą w porozumienie z innymi pośredniczącymi instytucjami miejscowymi w celu uniknięcia podwójnego akredytowania tych samych osób.

7) Po upływie 2 miesięcy od otrzymania funduszu klęskowego kasy oszczędności poddają się lustracji ze strony Banku krajowego.

8) Lustracja Banku krajowego powinna się ograniczać do stwierdzenia, czy fundusz klęskowy został odpowiednio użyty.

9) W razie ujemnego wyniku lustracji Bank krajowy wyznaczy 30. dniowy termin do uzupełnienia akcji kredytowej, z zagrożeniem wypowiedzenia całego funduszu w statu-

towym terminie bez względu na powyżej ustanowione terminy płatności.

P. Burzyński popiera wniosek p. Średniawskiego a p. Dr. Słaczka żąda ustalenia stopy procentowej od kwot uzyskanych z Banku Krajowego, aby kasy wiedziały wiele mają od tych kwot opłacać procentów.

Wszystkie powyższe wnioski przekazano Wydziałowi do załatwienia.

P. Balicki stawia wniosek, aby zmienić statut w tym kierunku, by Walne Zgromadzenie miało prawo nadawać godność członka honorowego osobom szczególnie w obec kas oszczędności zasłużonym, p. Burzyński zaś żąda powiększenia liczby członków Wydziału.

Oba te wnioski odesłano do Wydziału do rozpatrzenia i przedłożenia sprawozdania na następnym Walnym Zgromadzeniu.

P. Madeyski (Mielec) stawia wniosek, aby Walne Zgromadzenia Delegatów rozpisywane były na dwa dni.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Natychmiast po Walnym Zgromadzeniu zebrał się Wydział Związku na posiedzenie celem ukonstytuowania się.

Prezesem wybrany został p. Dr. Kwiatkowski Ferdynand.

Zastępcą prezesa p. Strzyżowski Józef.

Sekretarzem p. Ossoliński Adolar.

Skarbnikiem p. Dr. Stroynowski Edward.

Posiedzenie Wydziału Związku Galicyjskich kas oszczędności.

W sobotę dnia 28. marca rb. odbyło się posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności,

Prezes Dr. Kwiatkowski zagajając posiedzenie, podał do wiadomości Wydziału, że p. Dyrektor Dr. Staniszewski wystąpiwszy z zarządu kasy oszczędności miasta Krakowa, złożył także mandat do Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności i z tego powodu wystosował do Prezesa Związku następujące pismo:

Wielce Szanowny i Kochany Panie Prezesie!

Zapewne już przez dzienniki doszło do Panskiej wiadomości, że opuściłem posadę dyrektora krakowskiej kasy.

Dekretem z dnia 3. lutego br. udzielono mi urlop do 30 kwietnia i z tym dniem przeniesiono w stały stan spoczynku. Wskutek faktycznego wystąpienia mego z zarządu kasy związkowej zgasił mój mandat jako członka Wydziału Związku (§. 10 statutu) zaczem ani na posiedzeniu Wydziału ani na Walnym Zgromadzeniu brać udziału a tem mniej referować nie mogę.

Występując z organizacyi, w której od założenia życzliwość Kolegów pozwalała mi w pogodnej zawsze atmosferze szlachetnej ludzkiej kultury, współdziałać bodaj w skromnej mierze dla celów pospolitego dobra — niechże więc wolno mi będzie dać folgę szczeremu uczuciu wdzięczności i serdeczną wyrazić podziękę i czcigodnemu Prezesowi Związku i Szanownym Towarzyszom pracy w Wydziale za życzliwość pocziwą — za względy dla

mnie szlachetne — za dostojne w pracy publicznej Towarzystwo.

Ciężkie są warunki działalności Związku pozostawionego samemu sobie i przez władze i przez społeczeństwo, to też cichym i nierozgłośnym jest wpływ jego na życie instytucyj, z których się cnota obywatelska i dobrobyt rodzi.

Znaczenie wychowawcze Związku jest jednak nieocenionem — jego wpływ moralny na życie kas nie da się dzisiaj niczem zastąpić, jak nie zastąpi niczem w wychowaniu ludzi — serdecznej przestrogi ojca lub skromnego pacierza, którego nauczyła matka w zaciszu domowego ogniska.

Świadom swego posłannictwa, — niech Związek nie słabnie w swej dostojnej, choć nie rozgłośnej pracy — niech będzie dalej serdecznym przyjacielem i wychowawcą instytucyj związkowych — niech poucza — prowadzi, prostuje i pomaga a spełni niezawodnie ten cel szlachetny, dla którego powstał. Oto życzenie, jakie przy pożegnaniu wyrazić każe potrzeba serca najdawniejszego świadka narodzin tego Związku a Pańskiego zacny i kochany Panie Prezesie wdzięcznego sługi i przyjaciela Staniszewskiego.

Dr. Kwiatkowski zaznacza, że przez ustąpienie p. Dr. Staniszewskiego, który jakkolwiek tylko przez jakiś czas piastował godność Prezesa Związku stale jednak był jego duchowym kierownikiem, traci Związek jednego z najlepszych członków, to też nie dziw, że ustąpienie jego wywołać musi żal zwłaszcza w obec zasług, jakie Dr. Staniszewski położył dla rozwoju Związku. — W obec tego Prezes jest zdania, że należałoby postawić na jutrzejszem Walnem Zgromadzeniu wniosek, by Drowi Staniszewskiemu za jego dotychczasową działalność wyrażono uznanie. Wniosek ten uchwalono a zarazem uchwalono wystosować do Dra Staniszewskiego od Wydziału Związku pismo treści następującej:

Jaśnie Wielmożny Panie!

Z głębokim żalem przyjęliśmy do wiadomości fakt złożenia przez JW Pana urzędu Dyrektora kasy oszczędności miasta Krakowa a tem samem rezygnację Jego mandatu jako członka Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności.

Niedługi niestety czas Związek mógł chlubić się JW Panem jako Prezesem swoim, — duchowym jednak kierownikiem i duszą Związku pozostałeś Jaśnie Wielmożny Panie do ostatniej chwili.

Mając sposobność przez szereg lat pracować z Tobą Jaśnie Wielmożny Panie, nie mogliśmy nie cenić Twej głębokiej wiedzy, Twego doświadczenia, głębokiego i zawsze trafnego zrozumienia interesów kas oszczędności zgrupowanych w Związku oraz Twego szczerego, pełnego poświęcenia się i oddania. Myśli przez Ciebie rzucane były zawsze zdrowe i owocne, baczyłeś pilnie, by nigdy nie wypaczyła się droga, po której kasom oszczędności dla ich własnego i społeczeństwa dobra kroczyć jest wskazane, Z właściwą tylko Tobie odwagą myśli Swe i przekonania wypowiadałeś zawsze z siłą i w formie wszystkich zniewalającej i przekonującej. Szliśmy więc zawsze za Twym głosem w tem przekonaniu, które nigdy dotąd nie doznało i nie dozna z pewnością zawodu, że głos to nietylko wielkiego rozumu ale i wielkiego serca i oddania się sprawie.

Jeśli zatem Związek galicyjskich kas oszczędności ma jakie zasługi dla rozwoju naszych kas oszczędności, winien to Twej inicjatywie, Twej pracy Twoim radom i wskazaniom, które działalności Związku wytknęły wzniosły cel, wychodzący po za ciasne ramy statutu.

Za Twą niestrudzoną pracę, za Twe obywatelskie pojmowanie obowiązków, za Twe nieocenione zasługi, jakie położyłeś dla rozwoju nietylko samego

Związku ale i wszystkich kas oszczędności w Galicyi przyjmij Jaśnie Wielmożny Panie najserdeczniejsze podziękowanie i uznanie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności, oraz zapewnienie, że nazwisko Twoje w historii kas oszczędności w Galicyi zapisane będzie niezatarłymi głoskami.

W chwili, gdy Jaśnie Wielmożny Panie, opuszczasz nasze szeregi zanosimy gorącą prośbę, byś nie zapomniał o Związku, dla którego dotąd tyle żywiłeś i okazywałeś przychylności, byś nie odmawiał porady i poparcia, które zawsze dla nas drogowskazem i otuchą będą.

Zachowaj nas Jaśnie Wielmożny Panie w pamięci i sercu i bądź przekonany, że i my Ciebie, którego brak w gronie naszym dotkliwie da się uczuć, na zawsze we wdzięcznej i życzliwej pamięci zachowamy.

Przystąpiono do porządku dziennego tj. do sprawozdania z czynności biura Związku. poczem Prezes zawiadomił, że na okólnik Prezydium Sądu krajowego z zapytaniem czy byłoby rzeczą pożądaną, aby w edyktach licytacyjnych nieruchomości prócz liczby wykazu hipotecznego podawane było także nazwisko dłużnika, Związek oświadczył się za tą zmianą uważając, że uzupełnienie edyktów nazwiskiem zobowiązanego w niejednym wypadku może się przyczynić do rozszerzenia koła reflektantów oraz może być wyraźniejszym określeniem o jaki przedmiot chodzi niż podanie liczby wykazu hipotecznego.

Ponadto wniósł Związek podanie w sprawie ustawodawczej zmiany §. 123 ustawy hipotecznej a to w tym kierunku, by instytucje udzielające pożyczek hipotecznych były zawiadamiane o każdej zmianie właściciela. Jest to dla kas oszczędności rzeczą ważną, pozwala bowiem z jednej strony śledzić tendencję czy to zwyklowe czy zniżkowe na targu hipotecznym, a z drugiej zaś strony ułatwi kontrolę, czy należytości przenośne w razie zmiany właściciela, zostały w porządku uiszczone.

W wykonaniu uchwały zapadłej na ostatniem posiedzeniu Wydziału wniósł Związek przedstawienie do ck. krajowej Dyrekcyi Skarbu i ck. Namiestnictwa, domagając się usunięcia niewłaściwości leżącej w tem, że w licznych wypadkach powiatowe Dyrekcyje skarbu eliminują książeczki wkładowe kas oszczędności od przyjmowania ich na kaucyje i wadya.

Z porządku dziennego omówiono sprawozdanie z przeprowadzonych lustracyj a to w powiatowej kasie oszczędności w Krakowie, w miejskiej kasie oszczędności w Strzyżowie, w miejskiej kasie oszczędności w Sądowej Wiszni, w powiatowej kasie oszczędności w Rudkach i w powiatowej kasie oszczędności w Starym Samborze (niezwiązkowa).

Następnie omówiono szereg spraw bieżących oraz niektóre sprawy postawione na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia.

Wydział Związku Towarzystw Sokolich zwrócił się do Wydziału Związku gal. kas oszczędności z prośbą o interwencję u związkowych kas oszczędności, by te przy rozdziale czystych zysków przeznaczały pewne kwoty na subwencje dla utworzonych przy Związku towarzystw sokolich kursów nauczycieli gimnastyki. — Ponieważ po myśli statutu Związku Wydział w tym kierunku nie ma żadnej ingerencji na kasy oszczędności z drugiej zaś strony uważa, że rzecz jest rzeczywiście godna poparcia, przeto uchwalił zalecić kasom by przy uchwalaniu zwykłych subwencji udzielanych miejscowym Towarzystwom sokolim — w miarę możliwości, subwencje te podwyższyły z tem zastrzeżeniem, że część podwyższonej subwencji ma być przez Towarzystwo gimnastyczne lokalne przekazana na cele kursów nauczycielskich.

W sprawie lustracji regulatywowych kas oszczędności.

Nader doniosła dla kas oszczędności sprawa fachowych lustracji, sprawa która przez Związek galicyjskich kas oszczędności zaraz od samego początku uznana została za jedno z najważniejszych zadań Związku a jako taka jedynie w statucie naszego Związku wciągnięta została w program działania Związku, w innych związkach nie została tak jasno sprecyzowaną i dlatego na walnych Zgromadzeniach tychże związków niejednokrotnie sprawę unormowania lustracji kas oszczędności omawiano.

Na Walnem Zgromadzeniu państwowego Związku niemieckich kas oszczędności które się odbyło w lutym ubiegłego roku miał także sposobność w sprawie tej zabrać głos reprezentant rządu Dr. Hübner, który między innymi zaznaczył, „że rząd bardzo chętnie będzie widział wprowadzenie obowiązkowych lustracji kas oszczędności przez autonomiczne związki tychże instytucyj, tem więcej, że tam, gdzie kasy poddały się fachowym rewizjom, rezultaty są bardzo dobre i wykazują, że kasy oszczędności uroczą po dobrej drodze, że cała ich administracja jest prawidłowa i że nie potrzebują się obawiać żadnej krytyki.

Lepszego dowodu zaufania do fachowych lustracji nie może dać władza nadzorcza jak w tem, że niektóre polityczne władze, do urzędowych lustracjach kas zapewniają sobie współdziałanie lustratora związkowego. Ministerstwo spraw wewnętrznych dzięki uprzejmości państwowego Związku w pewnym specjalnym wypadku, nabrało przekonania, że lustracja kas oszczędności przeprowadzana przez Związek, znajduje się w najlepszych rękach. Dlatego też ministerstwo wita najchętniej myśl państwowego Związku niemieckich kas oszczędności, zmierzającą do zcentralizowania lustracji i rozciągnięcia ich na wszystkie kasy do niego należące, przyczem z zadowoleniem należy skonstatować, że przeważna liczba kas oszczędności oświadczyła się za lustracjami związkowymi, z nich zaś cały szereg uważa za potrzebne, by lustracje te były obowiązkowe. Jest to dowodem, że uznanie ważności kontroli dla podniesienia zaufania do kasy, jedna sobie zwolenników w zarządach kas oszczędności.

Dokładna lustracja, przeprowadzona przez organ ściśle fachowy, zupełnie niezależny daje możliwą gwarancję, że — o ileby jakiegokolwiek czy to z powodów zewnętrznych czy wewnętrznych — nieprawidłowości się wkraśli zostaną wykryte i wytknięte a na przyszłość uniemożliwione. W ten sposób skąd inąd poruszona sprawa uregulowania sprawy peryodycznych rewizyj kas oszczędności w drodze ustawodawczej, podobnie jak przy stowarzyszeniach, byłaby przez poddanie kas oszczędności lustracjom związkowym załatwioną.

Będzie to atoli tylko wówczas możliwe, jeśli wszystkie do państwowego Związku należące kasy poddadzą się projektowanym lustracjom, a w ten sposób usunie się przyczynę, któraby nadzorcą władzę państwową zniewalała na te kasy, które usuwają się z pod rewizji związkowej, zwracać baczniejszą uwagę. I jakkolwiek na podstawie zdobytych doświadczeń władze nadzorcze nie mogłyby się obejść bez lustracji związkowych, pomimo tego nie mogłyby one zwolnić się z nałożonego na nie ustawowego obowiązku co do ciągłego i troskliwego czuwania nad obrotami kas oszczędności, zwłaszcza tam, gdzie stawiano by wbrew oczekiwaniu, opór racjonalnym wskazówkom lustratora.

W ten sposób, — kończy Dr. Hübner — zdaje mi się, autonomiczna lustracja ręka w rękę z poą wagą państwową osiągną upragniony cel, tj. uczyni kasy oszczędności silną podwaliną wielkiej części majątku narodowego.“

Obecnie ck. ministerstwo spraw wewnętrznych, chcąc stanowisko rządu, zaznaczone przez swego reprezentanta, wypowiedziane na Walnem Zgromadzeniu państwowego Związku kas oszczędności, dokładniej sprecyzować wydało do rządu krajowego w Celowcu reskrypt z dnia 26 lutego 1914 L. 44623 ex 1913 — (zakomunikowany także wszystkim innym krajowym władzom politycznym) treści następującej:

„Ministerstwo spraw wewnętrznych na odbytem w dniu 5 lutego 1913 Walnem Zgromadzeniu państwowego związku niemieckich kas oszczędności w Austrii, gdy już przedtem poszczególne władze krajowe zaznaczyły swe stanowisko w obec kwestyi lustracji, miało sposobność przez pewnego rodzaju programowe oświadczenie, wypowiedziane przez swego wysłannika, sprecyzować także swoje stanowisko w obec rewizji kas oszczędności, a zwłaszcza w obec rewizji, dokonywanych przez autonomiczne związki Kas oszczędności.

Z oświadczenia tego c. k. polityczna władza krajowa powzięła przekonanie, że ministerstwo spraw wewnętrznych wielką wagę przykładła do zainicjowanych przez autonomiczne związki lustracji i że ministerstwo spraw wewnętrznych skłonne jest lustracje te, bez ujmy dla obowiązkowych rewizyj ze strony władz nadzorczych, uważać jako uzupełnione rewizji państwowej, bez którego trudnoby się tylko było obejść.

Wedle obecnego atoli stanu ustawodawczego te autonomiczne lustracje związkowe, dla braku autorytatywnego charakteru nie mogłyby w całej pełni zastąpić rewizje państwowe.

Przy równoczesnem atoli wprowadzeniu lustracji związkowych, rewizja państwowa może się wogóle ograniczyć tylko do tych wypadków, w których mogłyby się wyłonić dosprawiedliwione wątpliwości co do pewności przedsięwziętej przez Związek rewizji, albo o ileby lustrowane kasy udzielone im przez rewizję Związkową wskazówki i wytknięte usterki ignorowały, a dalej o ile byłoby rzeczą znaną że w którejs kasy zaszyły takie rzeczy, które wymagają natychmiastowej ingerencji państwowej władzy nadzorczej lub jeśli kasy oszczędności odpornie się uchylają od autonomicznej lustracji związkowej.

W ostatnim zwłaszcza, zazwyczaj w oczy wpadającym wypadku, o ile nie rozchodzi się o kasy poważniejsze, które na podstawie własnych urzędzeń kontrolnych, dają pełną gwarancję, że agendy jej są sprawowane bez zarzutu, ma być państwowa rewizja bezzwłocznie przeprowadzona i w krótkich odstępach czasu ponawiana. W ogólności, — o ile uzasadnione powody przeciw temu nie przemawiają — nie ma żadnych przeszkód, przeciw współdziałaniu fachowych organów związkowych przy przeprowadzaniu państwowych rewizyj.

Kategorycznego żądania przedkładania sprawozdań lustracyjnych należy z tego powodu zaniechać, gdyż tego rodzaju żądanie mogłoby, przy istniejącej w kołach kas oszczędności niechęci, utrudnić rozpowszechnienie się bardzo skutecznych rewizyj, zarządzanych przez autonomiczne związki kas oszczędności.

Polityczna władza krajowa znajdzie zresztą i tak sposobność, przez odnośnych komisarzy rządowych, dowiedzieć się o wynikach rewizji, tem więcej, iż należy przypuszczać, że komisarze rządowi z obowiązku biorą udział w posiedzeniach zarządów

kas oszczędności, zwłaszcza w tych posiedzeniach, na których wyniki rewizji są omawiane. Na podstawie tak uzyskanych wiadomości, będzie mogła polityczna władza nadzorcza uregulować swe postępowanie w każdym poszczególnym wypadku. O ile bezpieczeństwo wkładkujących nie jest bezpośrednio zagrożone, można na razie zająć stanowisko wyczekujące; jeśli się okazało, że kasa wcale nie jest skłonną zastosować się w przeciągu wyznaczonego okresu do wskazówek autonomicznej rewizji związkowej, wówczas może do pożądanego rezultatu doprowadzi zainicyowanie przez władzę polityczną usiłowania, by rewidujący Związek ponownie wpłynął na opieszłą kasę. Dopiero przy stałym opieraniu się wskazówkom Związku, państwowa władza nadzorcza wkroczy, ale już z całą surowością w swoich zarządzeniach.

Aby uniknąć podwójnych lustracji w tym samym czasie przez władzę nadzorczą i przez Związek, należy prosić Związek, dla celów ewidencji, by zawiadomił polityczną władzę krajową, które kasy w tym czasie mają być poddane lustracji związkowej. To zawiadomienie Związku ma się rozumieć, ma być uważane jako ściśle poufne.

Postanowienia

o przechowywaniu książeczek osób pod opieką zostających,

W numerze 12 „Oszczędności” z roku zeszłego wspomnieliśmy o reskrypcie c. k. ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12. kwietnia 1913 L. 10712, którym oznajmiono, że przeciw przyjmowaniu przez kasę oszczędności książeczek winkulowanych dla małoletnich i pod opieką zostających nie będą zachodziły żadne przeszkody, o ile kasa oszczędności takie postanowienie przyjmie do swoich statutów i uzyska zatwierdzenie rządowe.

W tym samym numerze podaliśmy brzmienie odnośnego postanowienia, jakieby miało wejść do statutów tych kas oszczędności, które zaprowadziłyby chciały u siebie dział dla przechowywania książeczek osób małoletnich i pod opieką zostających, które to książeczki dotąd przechowywane bywają w depozytach sądowych.

Równoległe z tą zmianą statutów, musi być także unormowana manipulacja w tym dziale. odpowiednio do stosunku, jaki skutkiem wprowadzenia tego działu nawiązany będzie z jednej strony ze sądem opiekuńczym, z drugiej strony z opiekunem względnie prawnym zastępcą małoletniego.

Dlatego też podajemy poniżej projekt unormowania tych stosunków przedłożony c. k. Ministerstwu sprawiedliwości po porozumieniu się z innymi Związkami przez państwowy Związek niemieckich kas oszczędności. Projekt ten, który najprawdopodobniej przez ministerstwo bez zmiany będzie przyjęty i zatwierdzony opiewa jak następuje:

§. 1.

Kasa oszczędności w przyjmuje w przechowanie książeczki wkładkowe osób pod opieką zostających, skoro książeczki te na zarządzenie właściwego sądu opiekuńczego zostaną zawinkulowane.

W tym też celu przy złożeniu książeczki ma być dołączona uchwała sądu opiekuńczego, zlecająca przechowanie książeczki w Kasie oszczędności z podaniem numerów książeczek, nazwisk i kwot na jakie one opiewają.

Złożenie książeczki potwierdzi Kasa oszczędności na uchwale sądowej przez umieszczenie słów: „złożono dnia P. R. Nr.” Klauzula ta ma być przez dwóch do tego upoważnionych urzędników podpisana.

Na pierwszej stronie książeczki jakoteż na stronie przeznaczonej na winkulację należy zaznaczyć:

„Winkulowano w myśl uchwały c. k. sądu w z dnia L.; przyjęto w przechowanie w myśl uchwały c. k. sądu w z dnia L. P. R. Nr.”

Sąd opiekuńczy otrzyma uwiadomienie o przyjęciu książeczki w przechowanie.

W podobny sposób należy postępować, jeśli na wniesioną wkładkę ma być wystawiona nowa książeczka i wzięta w przechowanie.

Uchwała sądowa w tym wypadku ma zawierać tylko kwotę złożoną i nazwisko, na które książeczka ma być wystawiona oraz zarządzenie co do jej winkulacji.

W obu wypadkach w uchwale sądowej ma być także podane imię i nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania prawnego zastępcy osoby pod opieką zostającej.

Jeśli w osobie prawnego zastępcy nastąpi zmiana, wówczas będzie kasa o tem przez Sąd zawiadomiona.

§. 2.

O każdym dopisaniu lub podjęciu, które będzie dokonane na tak przechowanej książeczce, ma być zawiadomiony tak prawny zastępca osoby pod opieką zostającej jak i sąd opiekuńczy — a to przez przesłanie nieostemplowanego wyciągu z odnośnego konta.

Wyciągi mają być zaopatrywane numerami bieżącymi i oprócz wymienienia złożonej lub podjętej kwoty, mają zawierać wprowadzone saldo, jednakże bez procentów bieżących, następnie liczbę uchwały sądowej oraz imię, nazwisko i miejsce zamieszkania tego, który składał lub podjął. Jeśli w czasie od ostatniej zmiany były dopisane odsetki wówczas należy je także wstawić.

Wyciąg kontowy Nr. 1 należy przestać sądowi opiekuńczemu równocześnie z zawiadomieniem o przyjęciu w przechowanie. Późniejsze wyciągi mają być sądom w siedzibie Kasy urzędującym doręczane, sądom zaś pozamiejscowym w kopercie z dopiskiem „na urzędowe żądanie, wolne od opłaty”, pocztą przesyłane.

Prawnemu zastępcy należy przeznaczony dla niego wyciąg kontowy natychmiast wydać, jeśli on sam jakąś kwotę składa lub podejmuje. W innych wypadkach nastąpi doręczenie przez Kasę oszczędności, jeśli to ze względu na odległość jest możliwe, w przeciwnym razie należy go zawiadomić kartą korespondencyjną. Listowne zawiadomienia na koszt osoby niewłasnowolnej mogą mieć miejsce tylko za sądownym zezwoleniem.

§. 3.

Dokładki do przechowywanych w ten sposób książeczek mogą być skutecznie albo przez sam

sąd opiekuńczy, albo przez prawnego zastępcę, albo przez trzecią osobę i to bezpośrednio w Kasie oszczędności albo pośrednio przez przekazanie odnośnej kwoty do Kasy oszczędności pocztą. Jeśli w razie bezpośredniego złożenia będzie przedłożona uchwała sądowa polecająca to złożenie, w takim razie potwierdzenie nastąpi na samej uchwale przez umieszczenie stampilli „złożono dnia Kasa oszczędności“ i podpis dwóch urzędników. Jeśli uchwały sądowej nie przedłożono, wówczas składający otrzyma zawiadomienie o złożeniu.

Przy bezpośrednim złożeniu — bez względu na obowiązek co do przesłania wyciągu kontowego (§. 2) — potwierdzenie odbioru wydawane będzie tylko na wyraźne żądanie i za złożeniem kosztów pocztowych.

§. 4.

Jeśli trzeciej osobie służy prawo pobierania procentów, natenczas w uchwale sądowej ma być wymieniona osoba uprawniona oraz oznaczony czas poboru procentów. Kasa oszczędności nie ma obowiązku badać, czy osoba uprawniona do poboru odsetek żyje — o ewentualnej jej śmierci ma być Kasa przez sąd zawiadomiona, lub śmierć jej ma być przez przedłożenie metryki śmierci udowodniona. Jeśli pobór procentów odbywa się na podstawie osobnych książeczek procentowych, Kasa oszczędności nie ma badać legitymacyi okaziciela.

§. 5.

Wypłaty z winkulowanych, przez Kasę oszczędności przechowywanych książeczek wkładek mogą być uskutecznione tylko na zarządzenie sądowe i to albo bezpośrednio w lokalu Kasy oszczędności albo pośrednio (przez zakład pocztowy, przez pocztową Kasę oszczędności). Sposób wypłaty (bezpośredni czy pośredni) ma być w uchwale wyraźnie wymieniony i w tym względzie życzenia stron należy wedle możliwości uwzględnić.

Przy bezpośredniej wypłacie ma strona przedłożyć uchwałę, zezwalającą na podjęcie i w wypadkach, gdy nie jest osobiście znaną, urzędnikom kasy ma udowodnić identyczność osoby przez papiery legitymacyjne jako to: metrykę urodzenia, metrykę ślubu, certyfikat przynależności, książkę służbową, legitymacye podrózne itp. — lub przez dwóch wiarogodnych świadków.

Odbiór kwoty ma być przez odbiorcę potwierdzony na uchwale sądowej, którą zatem Kasa oszczędności u siebie zatrzymuje.

Jeśliby przy ustalaniu identyczności odbiorcy nasuwały się jakieś wątpliwości, wówczas należy uchwałę sądową ściągnąć, a gotówkę wydać pośrednio (pocztą, przez pocztową Kasę oszczędności).

§. 6.

Jedna uchwała sądowa może zawierać kilka i to do różnych czasów odnoszących się zarządzeń co do wkładek lub wypłat.

Bezpośrednio w Kasie oszczędności dokonywane wpłaty i wypłaty mają być w myśl §. 3 i 5 za porządkiem na uchwale lub na przydłużce teje potwierdzane.

Jeśli w uchwale zarządzone przekazywanie przez pocztę, w takim razie wykonuje to Kasa oszczędności w każdym terminie płatności bez dalszego zarządzenia odbiorcy — i w tym też celu ma kasa prowadzić zapisek.

§. 7.

W uchwale sądowej co do wkładek lub co do częściowych wypłat, kwota ma być cyframi i słowami wyrażona. Uchwały sądowe będą zaopatrywane czerwoną pieczęcią urzędową.

§. 8.

Celem składania gotówki na żądanie sądu lub tych stron, które mają wnosić wkładki, wyda Kasa bezpłatnie poświadczenie złożenia pocztowej Kasy oszczędności. Te poświadczenia przed ich wydaniem będą na stronie przedniej numerem rejestru co do przechowywanych książeczek oznaczone np. P. R. Nr. 12.

§. 9.

Przechowywanie książeczek jest bezpłatne. Nieuniknione gotowe wydatki na stemple, taksy depozytowe, należytości pocztowe, o ile nie mogą być przerzucone na odbiorcę, mają być kasie zwrócone. Zwrot ten z reguły nastąpi przez obciążenie konta przy sposobności półrocznego zamknięcia. Na wyciągach, które z tego powodu będą wysłane sądowi i zastępcy prawnemu, zarachowane kwoty mają być szczegółowo wymienione.

§. 10.

Jeżeli znajdująca się w przechowaniu Kasy oszczędności książeczka zostanie odebrana, wówczas uprawniony wedle uchwały ma potwierdzić odbiór książeczki na samej uchwale sądowej.

Przesłanie książeczki pocztą może nastąpić tylko za poprzednim nadesłaniem uchwały sądowej, na której umieszczono potwierdzenie odbioru.

Uchwałę taką Kasa oszczędności zatrzymuje.

§. 11.

Przechowane książeczki wkładek osób pod opieką zostających, mają być najmniej trzy razy do roku szczegółowo szkontrowane.

Form. 1. (do § 1).

Wzór rejestru przechowanych książeczek osób pod opieką zostających.

Liczba bieżąca	Numer książeczki	Imię i nazwisko, stan i miejsce zamieszkania prawnego zastępcy	Wzięto w przechowanie na mocy uchwały c. k. sądu	Wydano z przechowania na mocy uchwały c. k. sądu	U w a g a

Form. 2. (do § 1).

Wzór potwierdzenia odbioru.

L. cz. P.

Do c. k. Sądu powiatowego

w _____

Wskutek uchwały z dnia

L. cz. przyjęto w przechowanie książeczkę wkładkową Nr. opiewającą na nazwisko

i na

K.

(słownie K.)

Zastrzeżenie opiewa

Wyciąg kontowy Nr. 1 w załączeniu.

Kasa oszczędności w N.

Podpisy.

Form. 3. (do § 2).

Wyciąg kontowy Nr.

P. Nr.

Nazwisko osoby pod opieką zostającej

Nr. książeczki

C. k. Sąd powiatowy
w

Stan wedle ostatniego wyciągu

Odsetki od do
razem . . .

N. N. złożył wedle

L. cz. P.

N. N. podjął wedle

L. cz. P.

Stan z dniem dzisiejszym

dnia

Kasa oszczędności w N.

Podpisy.

Form. 4. (do § 3).

Zawiadomienie o złożeniu przez trzecią osobę.

L. cz. P.

Do

w

Złożoną dziś kwotę:

K.

dopisaliśmy do książeczki wkładkowej Nr.

Kasa oszczędności w N.

Podpisy.

Notatki.

W sprawie wymieniań nazwiska zobowiązanego w edyktach licytacyjnych nieruchomości. Prezydya sądów obwodowych rozestały do kas oszczędności wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 30. stycznia 1914 L. 539/14 kwestyonaryusz treści następującej:

„Pewien Związek Kas oszczędności przedstawił c. k. Ministerstwu sprawiedliwości, że byłoby pożądanem, aby przy licytacjach nieruchomości wymieniono w edykcie przeznaczonym do ogłoszenia przez przybicie w sądzie i urzędach gminnych względnie przez umieszczenie w publicznych pismach także nazwisko zobowiązanego (właściciela nieruchomości).

W podaniu swem przytacza rzeczony Związek: Zaniechanie zapodania nazwiska posiadacza obciążonej realności jest jak stwierdza doświadczenie, z dwu przyczyn szkodliwe: 1) utrudnia czuwanie nad obrotem nieruchomości i strzeżenie swych praw wierzycielom hipotecznym i innym rzeczowo uprawnionym szczególnie większym zakładom pieniężnym, posiadającym bardzo rozgałęzione lokaty majątkowe, jak Kasom oszczędności i t. p.; 2) zmniejsza ilość reflektantów na kupno, a tem samem możność takiego spieniężenia realności, które odpowiadałoby jej istotnej wartości.

Najważniejszą cechą, która pozwala poznać, o którą realność się rozchodzi, stanowi w obrocie osoba jej właściciela (posiadacza). Według niej to prowadzi się zapiski praw na nieruchomościach.

Dla osób reflektujących na kupno jest nazwisko właściciela skuteczniejszym środkiem dla poinformowania się o jaką realność się rozchodzi, aniżeli same cyfry wykazów hipotecznych i oznaczeń parcelowych.

Dlatego takie dokładniejsze określenie nieruchomości stanowczo wymaga i rozpowszechnia chęć kupna, z korzyścią dla wierzycieli i zobowiązanego.

Zobowiązany też nie ma chyba uzasadnionej podstawy, by sprzeciwiać się wymienieniu swego nazwiska w obwieszczeniach licytacyjnych.

Przedewszystkiem bowiem ulega takiej samej konieczności egzekut w krajach systemu ksiąg ingrosacyjnych (Verfachbücher) Ponadto jest położenie egzekuta i bez tego już dostatecznie znane jego bezpośredniemu środowisku, opinia zaś dalszych kół, z którymi nie utrzymuje stosunków, może mu pozostać obojętną.

Jest rzeczą jasną, że wymienienie w edykcie licytacyjnym nazwiska zobowiązanego przyczyni się skutecznie do ułatwienia wierzycielom, a zwłaszcza większym instytucjom hipotecznym ewidencji obiektów na licytację wystawionych ponadto zaś uzupełnienie edyktu nazwiskiem zobowiązanego przyczyni się niezmiernie do dokładniejszego określenia obiektu na licytację wystawionego. Nie wiele jest osób, które przeczytawszy, że realność objęta tym a tym wykazem hipotecznym jest wystawiona na licytację, będą wiedziały o który obiekt w danym wypadku chodzi. Natomiast dodanie nazwiska starczy w niejednym wypadku za najdokładniejsze określenie, przez co niewątpliwie rozszerzy się grono reflektantów na kupno, co leży zarówno w interesie wierzycieli hipotecznych jak i w interesie samego dłużnika. Ponadto takie określenie zwolni niejednego z reflektantów od niepotrzebnego, żmudnego i wiele czasu zabierającego informowania się w księgach gruntowych i aktach egzekucyjnych.

Brak nazwiska zobowiązanego przy edyktach licytacyjnych sprawia, że dziś edykta są bardzo po-bieżnie czytane, orientacja bowiem tylko wedle liczby wykazu hipotecznego jest bardzo utrudniona

i interesującą być może tylko dla tych, którzy poszukują kupna; ułatwienie zatem tej orientacji i zainteresowanie objektem na licytację wystawionym może zachęcić kogoś, kto na raz e nie miał zamiaru kupować nieruchomości, do jej zakupu.

Prezydium sądu kraj. w Krakowie Klauzule na skryptach dłużnych, potwierdzające wykonanie żądanego wpisu.

Niektóre austriackie instytucje kredytowe używają na skrypta dłużne co do udzielanych przez siebie pożyczek formularzy, w których mieści się także wydrukowana już klauzula sądowa, potwierdzająca wykonanie żadanego wpisu.

Gdy umieszczenie takiej klauzuli ułatwia bardzo czynność urzędników prowadzących księgi gruntowe a tem samem przyczynia się do śpieszniejszego załatwienia odnośnych podań hipotecznych, co także leży w interesie instytucji kredytowych, jakoteż stron interesowanych, przeto w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 21. listopada 1913 L. 34.006 jakoteż reskryptu c. k. sądu krajowego wyższego z dnia 12. grudnia 1913 roku. Prez. 20675/19. R./13 udaje się niniejszem tutejsze Prezydium do wszystkich poważniejszych instytucji kredytowych tut. sąd. okręgu z uprzejmą prośbą, aby do wyrażonego powołanym wyżej reskrytem życzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości zechciały się zastosować i o ileby to już wcześniej nastąpić nie mogło, to przynajmniej przy zamówieniu nowego zakładu skryptów dłużnych wspomnianą wyżej klauzulę wykonania wpisu w odpowiednim miejscu skryptu, t. j. po podpisach stron i po pozostawieniu odpowiedniego miejsca na legalizację podpisów stron, poleciły umieścić.

Ponieważ jednak zdarza się, iż niektóre z instytucji kredytowych domagają się, aby w tych klauzulach wpisowych na skrypcie umieszczanych wpi-sywały sądy różne szczegóły, które w tej klauzuli są zupełnie zbyteczne i ustawa nie są wymagane, a utrudniają czynność urzędnika hipotecznego i na skrypcie niepotrzebnie dużo miejsca zawierają, przeto dołączam zarazem wzór takiej wydrukować się mającej klauzuli 1) przy czem zauważam, iż ustępy umieszczone w tym wzorze w nawiasach, mają się mieścić tylko w skryptach tych instytucji, które według swych statutów i treści skryptu wpisu tymi ustępami określonego żądać mogą.

W końcu zauważam, iż dołączony tu wzór klauzuli intabulacyjnej odpowiada wzorom zamieszczonym w broszurze c. k. Ministerstwa sprawiedliwości wydanej dla urzędów hipotecznych pod tytułem: „Beispiele von Bescheiden, Eintragungen und Bestätigungen von Eintragungen in Grundbuchsangelegenheiten“, będącej do nabycia w drukarni nadwornej i państwowej (Hoff- und Staatsdruckerei) w Wiedniu, że więc zamieszczanie wszelkich innych obszerniejszych klauzul jest zupełnie zbyteczne.

Wzór.

Na podstawie tego reskryptu dłużnego
a wskutek uchwały z dnia zain-
bulowano w poz. karty ciężarów lwh.
.....
ka.

prawo zastawu dla sumy pożyczkowej
koron, spłacalnej w sposób ustępem tego
skryptu określony, dla odsetek po % (dla %
dotatku na koszt administracji) dla odsetek zwłoki
po % (dla prowizji %) i dla kaucyi
w ustęp skryptu ustanowionej) na rzecz

(oraz zanotowano, że temu skryptowi moc egzekucyi przysługuje)

Ukryte oszczędności. Hofrat Pranger swego czasu jako powód ciasnoty pieniądza podał między innymi i tę okoliczność, że niektóre sfery ludności zwłaszcza po rozejściu się niepokojących pogłosek wojennych nader skrętnie wycofały pieniądze z kas i banków, mieniały je na monetę brzęczącą tj. na złoto i srebro i te zapasy przechowywały w skrytkach, wycofując tym sposobem znaczne bardzo kwoty z obiegu. — Zdaje się, że obecnie, gdy obawa wojny została usunięta, zaczną i te pieniądze wracać znowu do kas a tem samem pójdą w obieg.

Byłby czas, aby już teraz, gdy stosunki poczynają się powoli układać nasze kasy pomyślały o uświadomieniu szerokich mas swego okręgu, że pieniądz złożony choćby w najlepszej skrytce nie jest tak pewny jak złożony na książeczkę wkładkową.

Nowa kasa oszczędności. Wydział powiatowy w Grybowie zamierza w najbliższym czasie założyć w Grybowie powiatową kasę oszczędności. Prace przygotowawcze są już w pełnym toku.

Ustawa podatkowa w obecnym brzmieniu wyszła w języku polskim nakładem Towarzystwa urzędników skarbowych. — Cena 5 koron.

Prawne stanowisko ajenta ubezpieczeń. Ważne orzeczenie wydał niedawno najwyższy trybunał co do kwestyi, czy ustne wyjaśnienia ajenta przy tłumaczeniu jakiegoś niejasnego postanowienia warunków ubezpieczenia mają być uwzględnione czy nie.

Powód płacił premie przez siedm lat następnie atoli przestał płacić i zażądał wolnej od opłaty premii policy na zredukowany kapitał K. 5000. Towarzystwo ubezpieczeń odmówiło, wobec tego ubezpieczony wniósł skargę. — Pierwsza instancja skargę oddaliła, gdyż powód powoływał się w niej na warunki umówione z agentem, który mu niektóre niedokładne postanowienia policy, wyjaśniał w tym sensie w jakim skarga brzmiała. Najwyższy trybunał atoli orzekł; że pozwane towarzystwo ma wyjaśnienia, dane przez osoby upoważnione do przyjmowania umów ubezpieczonych, uważać jako dane w imieniu towarzystwa. Ajent asekuracyjniz winien być uważany za uprawnionego do dawania tych wyjaśnień w sprawie postanowień statutowych, które mają na celu określenie doniosłości wniosku, jaki strony co do ubezpieczenia się stawiają. Ma to znaczenie tem więcej w tych wypadkach, gdzie warunki ubezpieczenia są albo niejasne albo nawet ze sobą sprzeczne.

Przypomnienie. W miesiącu kwietniu płatne były kupony od

- 1/4 4% losów regulacyi Cisy (K 4.—)
- " 4.2% jednolitej renty srebrnej (K 420.— K 42.— K 4.20).
- " 4% austriackiej renty złotej (K 400.— K 40.— K 8.—).
- " 4 1/2% bośniackiej pożyczki krajowej kolej z r. 1898 (K 225.— K 112.50.— K 22.50.— K 4.50).
- " 4% oblig. komunal. węgier. banku komercyjnal. z 5% premią (K 400 — K 200, — K 40 — K 20, — K 4).
- " 6% bułg. pożyczki hipot. kolei państwowej z r. 1880 (fres 15).
- " 5% oblig. komunal. gal. Banku krajowego (K. 250.— K 50.— K 5.—).
- " 4 1/2% oblig. komunal. galic. Banku krajowego (E. III. K 225.— K 112.50. — K 22.50 — K 4.50).

- " 4% oblig. komunal. galicyj. Banku krajowego (E IV. K 200.— K 100.— K 20. K 4.— K 2.—).
- " 4% oblig. kolejowych galic. Banku krajowego (K 200, — K 100, K 20, — K 4,— K 2.).
- " 4 1/2% oblig. komunal. węgier. banku komerc. z 10% premią (K 225, — K 20, — K. 12.50, — K 4.40).
- " 4 1/2% list. zastaw. austriack. szląskiego zakładu kred. ziem. 38 let. (K 225, — K 45, — K 22.50, — K 4.50).
- " 4% list. zastawn. austro-węgierskiego banku 40 1/2 i 50 letn. (K 200, — K 40, — K 4, —).
- " 5% list. zast. czeskiego banku hipotecznego w Pradze (K 500, — K 250, — K 50, — K 25, — K 5.—).
- " 4% oblig. pierwszeństwa austr. północno-zachodniej kolei (K 40. — K 8. —).
- " 4% oblig. pierwszeństwa kolei Budapeszt Pięciokościoty (K 8.—).
- " 5% oblig. pierwszeństwa czeskiej kolei północn. I. i II. emisji (K 15.—).
- " 4% oblig. pierwszeństwa kolei ces. Ferdynanda z r. 1891 (K 200.— K 40.— K 8.—).
- " 4% oblig. pierwszeństwa kolei Elżbiety (opodatkowane) (M. 54. — M. 10.80).
- " 4% oblig. pierwszeństwa kolei Elżbiety (wolne od podatku) (M. 40— M. 8.—).
- " 4% oblig. pierwszeństwa kolei Franciszka Józefa (K 200. — K 40,— K 8,—).
- " 3% oblig. pierwszeństwa kolei południowej serya X. (Fres. 6.50).
- " 4% oblig. pierwszeństwa kolei Rudolfa (Salzkammergutbahn) (M. 40. — M. 20. — M. 8).
- " 4% oblig. pierwszeństwa kolei Rudolfa emisya 1894 (K 200, — K 40, — K 8, —).
- " 5% oblig. pierwszeństwa węgierskiej zachodniej kolei I. Em. (K 10.—):

Przypomnienie. W miesiącu maju płatne są kupony od:

- 5% losów państwowych z r. 1860. (K 40.— K 20.— K 4.—).
- 4% skonw. wolnej od podatku jednolitej renty koronowej. Maj - Listopad; (K 400.— K 40.— K 4.—).
- 4% galic. pożyczki krajowej z r. 1893 (K 200 — K 40.— K 20.— K 4.— K 2.—).
- 4% Obligacyj indemnizacyjnych Krcacyi i Sławonii (K 400.— K 200.— K 200.— K 40.— K 20.—).
- 4% pożyczki miasta Lwowa (K 196.— K 98.— K. 19.60 K 3.92).
- 4% węgierskich obligacyj indemnizacyjnych z r. 1888 K. 400.— K 200.— K 40 — K 20.—).
- 4% listów zastawnych czeskiego banku hipotecznego w Pradze (K 400.— K 200.— K 40.— K 20.— K 4.—).
- 4 1/2% listów zastawnych galicyjskiego Banku hipotecznego 50-letnich (K 450.— K 225.— K 45.— K 22.50 K 4.50).
- 4% listów zastawnych galicyjskiego Banku hipotecz. koronowe K 400.— K 200.— K 40.— K 4.—).
- 4% listów zastawnych węgierskiego zakładu kred. ziem. w Budapeszcie 41 let. (K 400.— K 40.— K 4.—).

- 4 1/2 % listów zastawnych węgierskiego Banku hipotecznego 42 1/2-let. (K 225.— K 45.— K 22.50 K 4 50).
- 5 % Obl. pierwsz. kolei Albrechta I. Em. (franków 12.50).
- 4 % Obl. pierwsz. kolei Albrechta (K. 40.— K 8.—).
- 5 % Obl. pierwsz. austriackiej kolei północno zachodniej lit. B. (K 994).
- 5 % Obl. pierwsz. austro-węg. towarzystwa kolei państwowych (Marek 10.—).
- 4 % Obl. pierwsz. austro-węg. towarzystwa kol. państw. Em. 1883. (Marek 40.— M 8.—).
- 5 % Obl. pierwsz. kolei ces. Ferdynanda z r. 1882. (K 5.—).
- 4 % Obl. pierwsz. kolei ces. Ferdynanda z r. 1887 gwarant i niegwarant. (K 40 — K 8.— K 4.—)
- 4 % Obl. pierwsz. kolei Lwowsko-Czerniowiecko-Jaskiej (wolne od podatku) (K 12.—)
- 4 % Obl. pierwsz. kolei Lwowsko-Czerniowiecko-Jaskiej (opodatk.) (K 10.80).
- 4 % Obl. pierwsz. kolei południowej (Marek 40.— M 8.—).
- Akcyj kolei lwowsko-czerniowiecko-jaskiej (kupon K. 10 i ewent. dywidenda).

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc marzec 1914.

	%	Stan kapitału wkładowego z dniem 28 lutego 1914		W ciągu miesiąca marca 1914.						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31 marca 1914		
		K.	h.	wynosiły wkładki			zwrócone			K.	h.	K.	h.	
				Stron	K.	h.	Stron	K.	h.					
Bochnia m.	5-5 1/2	4,123.285	80	374	178.852	22	366	137.846	03	+	40.956	19	4,164.241	99
Bochnia p.	5	3,903.888	61	160	126.307	38	190	163.114	44	+	36.807	06	8,857.079	55
" filia Limanowa p.	5	322.552	76	86	20.839	47	38	14.125	44	+	6.764	03	329.316	79
Bohorodczany p.	5	1,063.186	09	97	54.712	73	96	24.369	52	+	30.343	21	1,093.529	30
Brody p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzesko p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzeżany p.	5	2,433.592	85	201	131.071	67	165	78.404	24	+	52.667	43	2,485.960	28
Buczacz p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chrzanów p.	4-5	1,104.492	60	197	169.944	12	131	83.132	67	+	86.811	45	1,191.304	05
Dąbrowa m.	4 1/2-5	1,193.104	28	87	59.481	88	74	74.311	61	+	14.829	79	1,178.274	55
Dobromil m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drohobycz m.	4 1/2	4,122.434	35	154	226.529	69	153	120.330	16	+	106.199	53	4,228.633	88
Drohobycz p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gródek Jagiell. p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka p.	—	983.862	19	116	56.165	64	139	48.498	90	+	12.666	74	996.528	93
Jarosław m.	5	3,822.037	99	339	169.008	74	320	159.051	40	+	9.957	34	3,831.995	33
Jaśło m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kałusz p.	—	1,064.375	69	125	40.793	99	163	48.560	36	—	7.766	37	1,056.609	32
Kołomyja m.	4 3/4	6,034.870	66	622	326.953	71	674	276.213	70	+	59.740	01	6,094.610	67
Kraków m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków p.	—	24,075.641	89	2090	896.921	67	1873	769.109	59	+	127.812	28	24,203.454	17
Krosno m.	4 1/2	1,930.153	37	156	85.850	96	122	73.092	10	+	12.758	86	1,942.912	23
Lwów gal	4	93,596.077	06	10181	3,273.598	99	11574	713.777	68	—	439.878	69	93,156.198	37
Lwów m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mielec p.	5	1,201.712	76	104	52.913	78	69	79.803	37	—	26.889	59	1,174.833	18
Myślenice p.	5	2,313.048	74	246	100.791	79	187	79.194	78	+	21.597	06	2,334.645	80
Nowy Sącz m.	4 1/2-5	6,273.637	90	456	165.894	69	450	428.76	19	—	262.873	50	6,010.764	40
Nowy Targ p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze m.	—	4,271.269	20	—	153.332	08	—	167.395	17	—	14.063	08	4,257.206	11
Przemysł m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ropczyce p.	4 1/2	1,798.800	51	116	51.260	48	135	54.984	86	—	3.724	38	1,795.076	13
Rudki p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeszów m.	4 1/2	5,251.504	87	383	236.984	56	322	252.640	93	—	7.843	69	5,258.848	50
Sądowa Wisznia p.	5	249.592	77	83	28.441	70	70	16.257	89	—	12.183	81	261.776	58
Sambor m.	4 1/2	5,998.939	32	471	724.604	83	499	577.042	10	+	147.562	73	6,145.502	05
Sambor p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal m.	5	2,034.190	64	182	126.387	17	224	85.467	77	+	40.919	40	2,075.110	04
Stanisławów m.	—	9,517.731	22	984	356.062	63	1136	394.744	73	—	38.682	10	9,479.049	12
Strzyżów m.	5	255.461	31	56	34.305	48	36	25.142	48	+	9.163	00	279.529	62
Stryj m.	4 1/2	5,343.486	90	573	380.729	39	609	491.043	09	—	110.313	70	5,233.173	20
Tarnobrzeg p.	5	2,128.522	41	165	80.678	86	178	142.982	71	—	62.303	85	2,066.218	56
Tarnopol m.	4 1/2-5	6,083.942	91	948	408.096	64	860	560.055	68	—	151.959	04	5,931.983	87
Tarnów m.	5	13,398.777	41	1068	362.391	04	1070	334.089	30	+	13,427.079	15	13,744.677	76
Tłumacz p.	4-5	749.430	76	154	57.168	47	133	79.390	37	—	22.221	90	727.208	86
Trombowla p.	5	909.644	80	124	43.231	83	139	31.180	04	+	12.051	79	921.696	50
Wadowice p.	4 1/2	4,867.320	82	337	144.455	85	336	149.542	08	—	5.066	23	4,862.254	59
Wieliczka p.	5	4,681.122	99	218	76.156	44	222	72.750	76	+	3.405	68	4,684.528	67
Zaleszczyki m.	—	1,090.725	85	103	51.666	78	96	34.846	78	+	17.320	—	1,108.045	85

W tem procenta dopisane ad 1) 317.598.61.

Jako korzystną lokację kapitału polecamy

4 ¹/₂ ⁰/₀

Listy zastawne

Banku Galicyjskiego dla handlu i przemysłu w Krakowie

wolne od podatku.

Listy te, mające **popularne bezpieczeństwo**, nadają się do lokowania funduszy sierocych w depozytach sądowych, oraz mogą być użyte na wadya, kaucyje małżeńskie i t. p.

Powyższe listy są do nabycia w Kantorze Banku po kursie dziennym.

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł. i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z **4%** oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizji, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

Nakładem Związku. Redaktor odp. Walery Struszkiewicz.

FILIA Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1. 29
(Nr. telefonu 937, 946, 846).

Zakład centralny w Pradze. Filie w Kolinie Otomuńcu i Brodach.

Wpłacony kapitał akcyjny K. 9,000,000.

Fundusze rezerwowe i gwarancyjne K. 4,100,000.

**Korzystne załatwianie
wszelkich transakcji bankowych
i lokacji kapitałów**

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na pokład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. — Listy polecające i akredytywy na sezony podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkładki pieniężne, na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po

4 ¹/₂ procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4 ¹/₄% i w rachunku bieżącym.

Oddział komercyjalny:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowlanych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

Lwów

Kapitał akcyjny:
K. 80,000,000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027,428-13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcja
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń
FILIE: Augsburg/Z. Berno, Budapeszt, Czernowce, Grac, Praga, Posen, W. Neustadt i St. Pölten.
12 kantorów wymiany i kas depozytowe we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku oszczędnościowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładkowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy. Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczek w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numery losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienie wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgąszczonymi stosunkami w całym świecie kupieckim.

Z drukarni i litografii Piller-Neumanna we Lwowie.